

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION.

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1879. — Acceptance for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, authorized March 18th, 1925.

NO. 22. — ST. 22. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, JUNE 1ST, 1927. — SREDA, 1. JUNIJA, 1927 VOLUME III. — LETNIK III.

VESTI IZ CLEVELANDA

Malo je ljudi, katerih lepa pesem ne bi očarala in znano je, da smo Slovenci še posebni ljubitelji petja. Čut za lepoto, ki je na tako sladke način izražen v lepi pesmi, prinesli smo pač iz slikovite naše domovine, ki je, dasi majhna, vendar "lepa, kakor pesem".

Lepe petje ljubimo tudi tisti, katerih narava ni obdarila s pevskim talentom; koliko močnejše zlate niti mora imeti lepa pesem šele na pevce same!

V nedeljo 5. junija ob osmi uri zvečer nastopi v avditoriju Slovenskega Delavskega Doma v Collinwoodu naš jugoslovanski operni pevec Mate Čulić-Dragon, in kogar zanima petje, ki je v resnici nekaj tako krasnega, da se ne more izražati z besedami, ta bo tisti večer sigurno tam. Imeli smo tega božanskega pevca že enkrat med nami, in sicer 27. aprila, ko je nastopil v Slovenskem Narodnem Domu v Clevelandu. Udeležba ni bila silajna, kakor bi se bila za tak koncert spodobila, deloma zato, ker je bila prireditev med tednom, deloma pa gotovo vsled tega, ker smo bili že včasih pri kakšnem takozvanem koncertu nemilo razočarani.

Tisti večer ni bil nihče razočaran in le to smo občudovali, da ni bilo navzočih vsaj desetkrat več poslušalcev. Pisec teh vrstic ni slišal kaj tako krasnega še nikdar prej v življenju, in podobno so se izražali stoteri poslušalci.

Kdor je zamudil koncert 27. aprila, naj nikar ne pozabi priiti v nedeljo zvečer 5. junija v Slov. Del. Dom v Collinwood, da ga le količkaj zanima lepo petje. Da bi ne prišli vsi tisti, ki so našega neprekosljivega jugoslovanskega pevca slišali zadnjič, tega skoro ni za misliti. Če so prave korenine, bodo delovali kot apostoli lepe pesni in privedli seboj tudi svoje prijatelje. Taka prilika se nam ne mudi vsak dan, niti vsako leto, morda le enkrat ali dvakrat v življenju. Srečni smo, da živimo v največji slovenski naselbini te dežele, da si zanesemo privoščiti tak užitek.

Torej, da se vidimo v nedeljo v Collinwoodu in zaplavamo v sladkosti divnih melodij, ki jih zna pričarati naš Mate Čulić-Dragon!

—X—

Mladinska igra "Mogočni vrstan", katero so pretečeno nedeljo vpriporili učenci Slovenske mladinske šole S. N. N. Biskana, je bila le srednje dobro. Učiteljica Mrs. Simons zasluži vse priznanje za varnost velikansko pozhrtvalnost in delo, katero je bilo zvezi s to igro, a za v bodoče bi bilo vsekakor priporočljivo vpriporiti kaj krajšega. Največ smeha in zabave sta povzročila fantečki in delica, ki sta predstavljala muco in žužka, prav krasen je bil napop ljubkih mladih plesalk, in kajalo je tudi slovensko petje mladine.

—X—

V ravnokar minulih praznikih videti je bilo v Clevelandu avtomobile iz skoro vseh držav naše Unije. Slovensko-ameriško metropolo je obiskalo tudi po številu Slovencev iz raznih krajev te dežele. Urednik N. N. se s posebno odličnim splovanjem spominja družine Kosove iz Bridgeporta, ki ga je počastila z velikim šopom svetlečih peonij.

(Dalje na 2. strani)

ZDRAVSTVO

(Piše dr. Jos. V. Grahek, vrhovni zdravnik J. S. K. Jednote.)

Plućnica.

Plućnica je posebno razširjena v jeseni in spomladi, ko se vreme menja. V teh časih ne vemo, kako bi se pravilno oblekli. Mogoče je vreme gorko zjutraj, pa postane hladno proti večeru, in če se oblečemo prema vremenu zjutraj, se lahko prehladimo na večer, mogoče si še noge zmocimo, pa lahko dobimo plućnico. Plućnico povzročajo bacili. So pa več vrst plućnice. Nekatere vrste plućnice nas morejo spraviti s sveta hitro, pri drugih pa boj traja teden do deset dni. Navadno je tako, da v tem boju močni zmagojo in slabejši podležejo. Bakterije plućnice se najdejo v nosu in ustnih votlinah. Pri večini bakterijskih bolezni eden napad navadno napravi osebo nedovzeto za druga, toda plućnico dobimo lahko večkrat.

Zdi se, da plućnica ni nalezljiva, toda kljub temu je pametno, da se ne izpostavljamu nevarnosti brez potrebe. Vi vsi veste tako dobro kot jaz, da je včasih plućnica že pobrala cele družine. Vem za slučaj, ko je mož zbolel za plućnico in mu je žena stregla. Umrli je in še pred tem je zbolela žena. Poklicali so strežnico. Žena je umrla, a predno so jo pokopali, je zbolela tudi strežnica in umrla. To navajam le radi tega, da pokažemo, kako se more plućnica razširati. Zato naj imajo osebe, bolne za plućnico, svojo lastno sobo. V sobi naj bo dovolj svežega zraka, ni pa potreba, da bi bilo vroče. Če postane nekoliko hladno, je vedno mogoče dodati nekaj odeje. Ni nevarnosti, da bi se kdo prehladil, če ima glavo na hladnem. Važno pa je, da so noge vedno gorke.

Situacija premogarskega štrajka.

Iz poročil v U. M. W. Journalu je možno povzeti, da splošna štrajkovna situacija ni dosti izpremenjena. V severnem delu West Virginije, kjer so najbolj produktivna premogova polja, so se premogarji celo v neunijskih rovih 70-procentno odzvali stavki. Drugod je stavka stoprocentna. — Pittsburgh Coal Co. obratuje Gallatin rov preko reke pri Monongahela City s stavkolomilci. Delajo večinoma samo črnici, ki pa dnevno odhajajo in kompanija dnevno importira nove moči. Malo je teh črncev, ki bi delali kaj dalje časa. — Pittsburgh Coal Co., ki je svoječasno producirala letno skoro 14 milijonov ton premoga, ga je producirala lani le štiri in pol milijona ton. — Metodistovsko episkopalni pridigar Rev. W. G. Nowell pri rovu Montour No. 4, je dobil od Pittsburgh Coal Co. poziv, da zapusti svojo hišo, ker se drži svojega svečeniškega posla in neče agitirati za kompanijo. — Konferenca za ureditev plačilne lestvice, ki se je začeloma maja sešla v Terre Haute, Ind., se je po treh dneh pogajanj brez uspeha razšla.

Kozaki odpravljeni v Coloradu.

Državna policija (Rangers) v državi Coloradu je odpravljena. Tozadevni predlog, ki ste ga soglasno sprejeli obe zbornici državne legislature, je governer podpisal.

PROHIBICIJA V INDIANI

Država Indiana je stoprocentno suha, kajti tam so celo v zdravniške svrhe prepovedane vse alkoholne pijače. Zvezna prohibicijska postava dovoljuje zdravnikom, da smejo predpisati svojim bolnikom gotovo količino žganja na teden. Konvencija zdravnikov, ki se je nedavno vršila v Washingtonu, je sprejela resolucijo, s katero se apelira na zvezni kongres, da umakne omejitve glede količine žganja, katere se smejo predpisati bolnikom, ter naj se prepusti to razsodnosti in vesti zdravnikov. Upati je, da se bo prihodnji kongres na ta apel oziral in ga vpošteval. Vsekakor pa je v večini držav mogoče tudi zdaj dobiti postavnim potom gotovo količino žganja v zdravniške svrhe.

Državna postava v Indiani pa ne dovoljuje niti kapljice žganja, niti kot zdravilo. In tako se je zgodilo, da sta kršila omenjeno postavo sam governer Ed Jackson in državni pravdnik Arthur L. Gilliom. Bila je bolezen v družini, zdravnik je rabil žganje kot zdravilo, in ker postavnim potom istega ni bilo mogoče dobiti, dobilo se je protipostavno. Bolniki so ozdraveli, toda kršiti je bilo treba državno postavo.

Zdaj je padla bomba. Državni pravdnik Gilliom je pisal governerju odprto pismo, v katerem ga roti, naj vpliva na državno legislaturo, da v prihodnjem zasedanju izpremeni bedasto prohibicijsko postavo v toliko, da bo mogoče postavnim potom dobiti žganje za bolnike, če bo zdravnik sodil, da je to edina pomoč. Opomnil je governerja, da je pred par tedni rešilo gotove smrti governerjevo ženo žganje, katero mu je on preskrbel protipostavnim potom. Bila je nevarno bolna za plućnico in zdravnik je izjavil, da edina pomoč je še žganje. Dobili so ga, soprogi governerja se je obrnilo na boljše in bo ozdravela. V omenjenem javnem pismu na governerja državni pravdnik tudi omenja, da je manj kot pred enim letom protipostavnim potom dobljeno žganje rešilo gotove smrti njegove štiri sinove.

Mrs. A. L. Gilliom, soproga državnega pravdnika je povedala časniškim poročevalcem, kako so malo manj kot pred letom dni vsi štiri njeni sinovi, v starosti 14, 10, 8 in 5 let zboleli za tifusom. Bili so že skoro v objemu smrti in specialist za otroke, dr. Louis Segar je dejal, da edino zdravilo, ki bi jih moglo rešiti, je žganje. Predpisati ali preskrbeti ga ne sme, toda rotil je mater za božjo voljo, naj ga dobi. Materina ljubezen se ni ozirala na postavo, našla je žganje in njeni ljubljenci so ozdraveli, dasi je vzelo več tednov časa. In ko je pred kratkim zbolela governerjeva žena, so ji dali ostanek žganja in ga preskrbeli več, ter jo tako rešili smrti.

Mrs. Gilliom je dejala: "Jaz bi bila preiskala ves svet in prelomila vsako postavo, samo da dobim zdravilo za moje sinove in jih rešim smrti. Preklinjala sem neumnost države, ki more na tak način spraviti v nevarnost življenje mojih otrok. Jaz se zdaj borim za pravice drugih mater. Vsake matere prva postava je ohraniti pri življenju njene otroke."

(Dalje na 2. strani)

ZLATI RUDNIKI

Pred par meseci bili so skoro vsi večji časopisi te dežele polni poročil o bogatih zlatih žilah, ki so jih prospektorji odkrili v državi Nevadi. Takorekoč preko noči je sredi puščavskega pelina zrastle prospektarsko mesto Weepah. V tistem kraju so že večkrat našli zlato rudo v malih količinah, tako da se pridobivanje skoro ni izplačalo. Najboljši prospekti so pokazali komaj za 12 dolarjev vrednosti zlata na tono rude.

Bogata zlata žila, ki je v teku par tednov privabila v rudarsko naselbino Weepah na tisoče prospektorjev, trgovcev, spekulantov in drugih, je bila odkrita slučajno. Dva devetnajstletna fanta, Leonard Traynor in Frank Horton Jr., sta prospektirala po golih hribih Esmeralda countyja v jugozapadnem delu Nevade, kakšnih trideset milj od rudarskega mesta Tonopah. Naletela sta na jazbečvo luknjo in pričela sta kopati. Na dnu luknje sta namesto jazbece našla kamenje, z močnimi zlatimi žilami. Fanta sta prostor zaznamovala in si izposlovala pravico, ali takozvani "claim" na istega.

Nato sta nesla najdeno rudo v mesto Tonopah, da jo dasta preiskati ekspertu (assayer). Ruda je pokazala za \$78,000 zlata na tono, kar se smatra za izredno bogato rudo. Novica o najdbi bogatega zlatega polja v Weepah se je razširila z bliskovito naglico in prospektorji so pričeli prihajati od vseh strani na konjih, z avtomobili in celo z eroplani. V dveh tednih je bilo zaznamovanih nad 4,000 akrov pustinje s "klemi" (claims).

Sledile so še nekatere bogate najdbe. Ed McKelvey, star rudar je našel nekeje v hribih na površju pesek tako bogat na zlato, da je bil vreden \$50 funt. Indianec Pine Nut Johnny je v pet milj oddaljenem Barrel Springs našel drugo bogato zlato žilo.

Zlata mrzlca zdaj divja na tisoče milj dolgi fronti, vse od mesta Phoenix, Ariz., ob meji Californije pa do Oregona in še dalje. V puščavah Arizone, blizu naselbine Dripping Springs sta dva stara prospektorja našla rudo, katere zlata vrednost se čeni \$100,000 na tono. Nekateri srečni prospektorji so svoje "kleme" prodali spekulantom ali raznim družbam za svote, ki so dosegale \$50,000. Srečo so imeli, kakor povsod, tudi tu le nekateri izvoljenci.

Vse zlato v Weepah in okolici se nahaja večinoma v kremenecu pod zemljo. Treba je vrtati rove in slediti bogatim zlatim žilam. Ruda se izvaja na površje, kjer se v velikih mlinih zmelje v prah, nakar se šele more ločiti zlato od kamena in drugih rud, ker je zlato pomešano navadno nekoliko tudi s srebrom in celo z železom in bakrom. Zlate žile vadijo večkrat po tisoč in več čevljev globoko. Blizu Goldfielda, Nevada, je takozvani Comstock rov tako globok, da zamorejo delavci delati v tistih globinah le po eno uro naenkrat, vsled velike vročine.

Zlato se nahaja skoro po vsem svetu, toda le malokje se najde v tako velikih količinah, da bi se pridobivanje izplačalo. Ponekod se najde zlato v drobnem prahu, v zrnih in tudi precej velikih kosih, takozvanih nugetih. Take vrste zlato se

(Dalje na 2. strani)

STOLETNICA VŽIGALIC

Kakšnega velikanskega pomena je bila iznajdba žveplen ali vžigalic, kakšen važen korak je pomenilo to v smeri splošnega napredka in udobnosti, to si danes težko predstavljamo, ker so vžigalice danes nekaj tako cenega in vsakdanjega. In vendar je vžigalica še danes velike važnosti za človeka, če se le nekoliko oddalji od središč civilizacije. Če se človek izgubi v gozdu, je dvakrat izgubljen, če nima vžigalic seboj. Ogenj ga obvaruje mraza, na ognju si opravi divjačino, ki jo je ujel ali ubil v gozdu, dim, ki se vzdiguje od ognja morda kaže pravo smer tistim, ki izgubljenega človeka iščejo. Ognja se bojijo tudi nevarne zverine in strupene kače. In kako bi si prizigali svoje pipe lovcu in gozdarju, ki so večinoma vsi vneti tobakarji, da ni vžigalic!

Kljub veliki rabi elektrike, vendar hišne gospodinje še vendar vsak dan rabijo vžigalice za to ali ono. Tobakarji, posebno oni, ki pušijo cigarete, pa bi brez vžigalic sploh ne mogli izhajati.

Iz zapiskov Johna Walkerja, ki je živel v Stockton-upon-Tees, Anglija, je razvidno, da je vžigalice že prodajal leta 1827, torej jih je moral iznajti istega leta, če ne prej. Delal jih je na ta način, da je drobne lesene klinčke pomakal v raztopljeno žveplo, nato pa v neko kemično raztopnino, ki je branila žveplu, da se vzge na zraku. John Walker je bil kemik in je najel revne prebivalce svojega domačega mesta, da so mu pripravljali za žveplen potrebne lesene trščice. Nagovarjali so ga, naj iznajdbo patentira in napravi družbo. Ki bo izdelovala in prodajala vžigalice, toda moč je dejal, da za svoje male potrebe ne potrebuje bogastva in da ne mara delati ovir iznajdbi, ki bo človeštvu v tako veliko ugodnost. Industrija žveplen se je torej začela hitro razvijati in izboljševati.

Kmalu za Walkerjem, namreč leta 1835 je iznašel vžigalice Madžar Janos Irzmi; še prej, namreč leta 1835 Francoz Sauri in leta 1833 Nemeec Kammerer. Prvi ameriški patent za izdelovanje žveplen je bil izdan leta 1836.

Dve Slovenki v avtomobilski nesreči.

V Rock Springsu, Wyo., se je pri avtomobilski nesreči močno poškodovala Miss Dorothy Taucher, hčerka mnogoletnega tajnika društva, št. 18 J. S. K. Jednote in tudi večkratnega delegata, Louisa Taucherja. Bližu No. 9 v vzhodnem predmestju je avtomobil, katerega je vozil Richard Bertagnolli, skočil s ceste, se popolnoma okoli obrnil in se zopet postavil na kolesa. Voznik in en tovariš nista dobila nikakih poškodb. Miss Louise Shuster je bila le lahko poškodovana. Miss Dorothy Taucher pa je priletela na tla s tako silo, da je dobila resne poškodbe na obrazu in drugod po telesu; poškodbe so bile take, da so se nekaj časa bali za njeno življenje. Mladostna moč pa je zmagala in njeno ozdravljenje je zdaj zagotovljeno.

Ali že veste, da ima J. S. K. J. vpeljano dvajsetletno zavarovalnjo? Ako veste, nagovorite vaše prijatelje, da pristopijo po novem načrtu!

IZ NAŠIH KRAJEV ONSTRAN MORJA

V nedeljo 8. maja sta se povrnili iz Indije domu v Beograd jugoslovanska letalca, kapetan Sondermayer in poročnik Bajdak. Preletela sta iz Beograda v Bombay in nazaj 14,860 kilometrov v 89 urah aktualnega letanja. Polet je trajal 11 dni, skupno pa sta bila letalca na potovanju 18 dni, ker sta sedem dni porabila v raznih krajih za pregled aparatov in popravila. Jugoslovanska častnika sta potovala v vojaški uniformi in sta bila izredno prijazno sprejeta v Indiji, Siriji in Turčiji. S posebno prijateljnostjo so jih pozdravljali Francozi in Angleži so se izkazali prave gentlemene. Pri povratku jima je blizu Bagdada silen vihar okrenil in strmoglavil letalo, vendar sta se na čudežen način rešila smrti. V nekaterih krajih sta morala prenašati silno vročino. Pilotsko službo sta opravljala menjaje in sta pri povratku izjavila, da poretita tudi okoli sveta, če bi bilo treba.

Na bežanijskem letalskem polju pri Zemunu se je v nedeljo 8. maja zbralo okoli 30,000 ljudi, ki so čakali povratka jugoslovanskih letalcev. Navzoči so bili zastopniki vlade, vojske, mornarice, komandant zrakoplovstva in številni inozemski poslaniki. Od zmagozlasnega vohoda zmagovite srbske armade v Beogradu, ni bilo še takega sijajnega sprejema v Jugoslaviji; in ta junaka zraka sta ga zaslužila.

V Podlesju občina Kalobje je padel dne 6. maja o polnoči v spanju skozi okno šest metrov globoko 24-letni posestnikov sin Mraz Josip. Priletel je na neki kol tako nesrečno, da je dobil v trebuhu smrtonosne poškodbe, katerim je dne 7. maja v celjski bolnici tudi podlegel.

Na železniški progi Vinkovci-Osijek se je pripetil zanimiv slučaj. Josip Kopeny, sluga iz Ivanjkovca, je potoval peš iz Antunovca v Osijek. Ubral je pot po železniškem tiru med tračnicami. Nenadoma je začutil močan sunek v hrbet in padel je na tla. Zanimivo je, da je šel preko njega cel vlak in se mu ni pripetilo nič hudega. Le v hrbtu ima bolečine vsled močnega sunka.

V Smederevu živi vdova Ana Velčković, ki je doseglo redko starost — 104 leta. Starica, ki je sicer razmeroma še zdrava, odgovedala pa so ji oči, je vnukinja srbskega junaka in mučenika Koče Petrovića, ki je leta 1788. vodil upor proti Turkom. Po junaški borbi pa je Petrovićeva četa podlegla turški premoči. Turki so ga prijetli in živega nataknil na kol.

(Dalje na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

VSAK PO SVOJE

V canadski provinci Ontario je z današnjim dnevom prohibicijska slovesno pokopana. Ontario se razprostira tam preko Erie jezera, samo dober "korak" od Clevelanda. Tam bo zdaj za nas tista obljubljen dežela, kjer se ne bo cedilo samo mleko in med, ampak še marsikaj drugega.

V Parizu so imeli nedavno kontest v pokušanju vina. V državi Ontario pa se je danes pričel kontest v pokušanju piva in rakije.

V občini M. D. v Polju pri Ljubljani župani g. Ivan Gafrtoža. Če tam ni vse v rožcah, potem ne vem, kje bi bilo.

Ljudsko štetje v Parizu izkazuje 300,000 več žensk kot moških. To je za našega junaškega letalca Lindbergha večja nevarnost kot vseh 3,600 milj morske poti. Tega se najbrže zaveda tudi naš predsednik Coolidge, ki je naročil oddelku ameriške vojne mornarice, kateri se mudi v evropskih vodah, naj fanta varno domov privede.

Najvišje zvezno sodišče v Washingtonu je odločilo, da morajo tudi butlegarji plačati dohodninski davek od svojih dobičkov. To kaže, da je še vedno nekaj enakosti in pravice v tej deželi.

V Londonu sta zakonca Prior obhajala te dni svojo demantno poroko. V vseh dolgih letih skupnega zakonskega življenja se nista niti enkrat skregala. Demantne poroke na tem svetu so redke, taki zakonski pari pa še bolj.

V nekem mestu države Missouri se je neki star mož mrtev zgrudil pri telefonu, čakajoč na zvezo. Poročilo ne pove, če se je pri tem čakanju tako postal. Če je temu tako, potem imajo v Missouriju še bolj lene telefonske operatorice kot pri nas v Ohio.

Vsako slabo dejanje se kaznuje prej ali slej. Najnovejša ženska moda zahteva čevljičke in ročne torbice iz kačjih kož. V raju je kača Evo zapeljala, Evine potomke pa zdaj kačjo zalego "iz kože devajo." Maščevanje je sladko.

Na nekem vogalu v Brooklynu so razmišljeni meščani nosili svoja pisma v skrinjico za požarni alarm, mesto v poštni nabiralnik in na vsako pismo so se odzvali ognjegasci. Poštni nabiralnik, ki se je prej nahajal na dotičnem mestu, so namreč nadomestili s skrinjico za požarni alarm. Šele policaj, (Dalje na 2. strani)

Naša rasti!

POROČILO O SPREJEMU NOVEGA DRUŠTVA.

Društvo Marije Vnebovzete št. 182, Pittsburgh, Pa., sprejeto dne 14. maja 1927. Pristopile so: Mary Adlešič, 27452; Barbara Butas, 27453; Kate Canjar, 27454; Mary Golobic, 27455; Mary Gorup, 27456; Anna Jaksa, 27457; Johana Jaksa, 27458; Anna Lokar, 27459; Katherine Mary Rogina, 27460; Anna Sneller, 27461; Mary L. Spehar, 27462; Magdalena Widina, 27463; Frances Zugell, 27464.

Z bratskim pozdravom,
Joseph Pishler, gl. tajnik.

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane \$0.72 letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.00

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50 per year

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Volume III. NO. 22

Zdaj nam solnce sije.

Gori navedene besede se lahko razumejo na različne načine, toda v splošnem vendar pomenijo ugoden položaj. V prvi vrsti so seveda resnične v svojem originalnem pomenu, ker kdaj nam bo sijalo solnce, če ne v rožnem juniju! V najpopolnejši meri velja to kajpak za nas, ki bivamo na severni strani zemeljskega ravnika. Hrepeneli smo po božanskih solnčnih žarkih dolge, mrzle zimske mesece in še precejšen del hladne in mokre pomladi. Naše telo, naš sistem potrebuje solnce, zato se napijmo njegovih okrepčujočih žarkov, naberimo si zdravja in moči zdaj, ko imamo priliko. Zbirajmo si rezervo zdravja, iz katere bomo morali črpati v neprijazni in nezdravi zimski dobi. Prva naša skrb mora biti posvečena zdravju, kajti kjer ni zdravja, nimajo vse ostale dobrote sveta nikakega pravega pomena.

Ljudje, ki so za svojo eksistenco odvisni popolnoma ali pa vsaj deloma od poljedelstva, vrtnarstva, sadjarstva itd., vedo, da zdaj ni čas roke križem držati. Če hočejo pričakati kaj pridelka, morajo marljivo delati "zdaj ko solnce sije." Zdaj zamujeno delo se pozneje le težko nadomesti.

Vsem tistim, ki so zdravi in močni in imajo prilično delo, zdaj solnce sije in jih vabi, da si kaj prihranijo za takozvane deževne dni; vabi jih tudi, da se zavarujejo pri dobri podporni organizaciji za slučaj bolezni in nesreče, ako še tega niso storili.

Solnce sije zdaj dobrim in vnetim članom J. S. K. Jednote, katerim je rast in napredek organizacije pri srcu. V Jednoti vlada mir, bratstvo in zadovoljnost; organizacija posluje točno, pošteno in s kar najmanjšimi upravnimi stroški. Kljub temu, da smo imeli zadnje čase za nekatero sklade nekaj naklad, velika večina članstva ni bila prizadeta po istih. Poleg tega je treba pomisliti, da je marsikatera druga podobna organizacija tozadevno mnogo več trpela. Mi primeroma še jako dobro izhajamo vpricho visokih in dolgo trajajočih podpor, ki jih organizacija izplačuje. Ustanavljajo se nova društva J. S. K. Jednote in širi se delokrog starih. Število članstva se veča, sicer ne skokoma, toda stalno; temu primerno raste tudi jednota blagajna. Lahko je agitirati za tako organizacijo kot je J. S. K. Jednota, lahko jo je priporočati prijateljem. Naša organizacija se ne vmešava v verske in politične zadeve, ker to ne spada v njeno področje; vsak posamezni član lahko v tem oziru sledi svoji pameti in svojemu srcu, ne bi se mu bilo treba bati zapostavljanja, preziranja, zasmehovanja ali žaljenja od strani Jednote ali njenega glasila. Bratstvo, toleranca in medsebojna pomoč, to so cilji in naloge J. S. K. Jednote, in je za vse dovolj hvaležnega dela na tem polju. Vsak član se pa lahko zasebno udeležuje v različnih verskih, političnih ali kulturnih skupinah, oziroma ustanovah, ako ima čas, veselje in zmožnosti za to. Inteligenci vsakega posameznega člana je pripuščeno, da si poljubno izbira med omenjenimi skupinami in si vstvarja svojo lastno sodbo o njih.

Kot je bilo že omenjeno, tako vzorno, nestransko organizacijo kot je J. S. K. Jednota, lahko z mirno vestjo priporočamo našim prijateljem. Mnogi člani tudi to store, kar se vidi v neprestani rasti naše Jednote. Nekateri pa seveda včasih pozabijo, zato ni odveč, ako se jih od časa do časa malo opozori na to.

Bratje in sestre, v vsaki večji jugoslovanski nasebini nedvomno poznate vsake, ki so zdravi, čvrsti in značajni, da bi bili v ponos vsaki podporni organizaciji, ki pa še niso v naših vrstah. Skušajte jih nagovoriti za pristop. Lepa beseda prijatelja navadno več izda kot sto napisanih člankov. In ne pozabite vpisati v JSKJ vaše lastne otroke; cenejše zavarovalne družbe ne dobite nikjer. Poleg tega pa boste šet temu pomladili in okrepili vašo lastno organizacijo.

Prijatelji, pristopnina je prosta, Jednota daje nagrade za nove člane in še posebej za ustanavljanje novih društev. Poleg tega je določenih še več lepih nagrad za društva, ki bodo letos pridobila največ članov. Pomislite vse to in še enkrat prečitajte članek sobrata glavnega tajnika, ki je bil priobčen pretečeni teden, pa boste uverjeni, da "zdaj nam solnce sije."

V začetku junija smo in koncem tega meseca bomo zaključili prvo polletje. Potrudimo se, da bo napredek J. S. K. Jednote v prvi polovici tega leta tak, da bomo lahko vsi ponosni nanj!

IZ URADA GL. TAJNIKA

RAZPIS IZREDNEGA ASESMENTA ZA MESEC MAJ IN JUNIJ, 1927

V razredu za \$2.00 in v razredu za \$3.00 dnevne bolniške podpore je zopet nastal primanjkljaj. Člani, ki so zavarovani v omenjenih dveh razredih so prejeli veliko več podpore nego so vplačali v bolniški in odškodninski sklad, zato nam ne preostaja drugzega, kakor razpisati izredni assement, da se pokrije nastali primanjkljaj. Člani, ki so zavarovani v razredu za \$2.00 dnevne bolniške podpore, plačajo po \$1.00 izrednega assementa v mesecu maju in toliko v juniju. Člani, ki so zavarovani v razredu za \$3.00 dnevne bolniške podpore pa plačajo po \$2.00 izrednega assementa v mesecu maju in toliko v juniju.

Člani, ki so zavarovani za \$1.00 dnevne bolniške podpore, ne plačajo izrednega assementa. V razredu za \$1.00 dnevne bolniške podpore se nahaja po pravih predpisanih rezervah, zato je ta razred izvzet od izrednega assementa. Od izrednega assementa so dalje izvzeti neenakopravni člani in članice. Glasom sklepa glavnega odbora so izvzeti tudi vsi novi člani od izrednega assementa za prvih 60 dni po pristopu. Novi člani, ki bodo pristopili v maju in juniju, ne plačajo izrednega assementa. Dalje so od izrednega assementa izvzeti člani za mesec maj, kateri so bili sprejeti v jednoto v mesecu marcu. Taki člani plačajo prvi izredni assement v mesecu juniju. Člani pa, ki so pristopili v mesecu aprilu, ne plačajo izrednega assementa niti v maju, niti v juniju.

Z bratskim pozdravom,
Joseph Pishler, glav. tajnik.

LINDBERGH V EVROPI

Drzni ameriški letalec, kapitan Lindbergh, ki je prvi v enem samem nepretrganem poletu prefral mrki Atlantik iz New Yorka v Pariz, je bil tamkaj deležen slave in odlikovanj, kot menda še nihče pred njim. Po nekaj dneh odpočitka je poletel iz Pariza v Bruselj, Belgija, kjer ga je zopet čakal sijajen sprejem. Pozdravil in odlikoval ga je tudi belgijski kralj Albert, ki je sam izurjen in navdušen letalec. Iz Belgije se je Lindbergh podal v London, kjer ga je na letalskem polju pričakovala množica 100 tisoč oseb. Naval ljudi je bil tako silen, da je moral naš ameriški sokol krožiti nad letalskim poljem deset minut, predno se je policiji posrečilo napraviti toliko prostora, da je mogel pristati.

Lindbergh je imel načrt, da iz Londona poleti še v nekatera druga glavna mesta evropskih držav, pa bo najbrže svoj prvotni načrt opustil in se 2. junija vrnil proti domu. Ako bi obiskal samo nekatera evropska glavna mesta, drugih pa ne, čutili bi se nekateri narodi zapostavljeni in Lindbergh se hoče temu izogniti. Vkrca se bo torej na eno ameriških vojnih ladij, s katero se vrne v Ameriko. Predsednik Coolidge mu je v to svrhu dal na razpolago skupino rušilcev ameriške vojne mornarice, ki se mudi v evropskih vodah in Lindbergh je ponudbo sprejel. Junak zraka, slavljen od vsega sveta, pripeljal se bo v svojo rodno deželo ovenčan z zaslužnimi lavrikami, in da mu bo domovina priredila kar najslavesnejši sprejem, o tem ni dvoma.

Nove vrste telefoni.

Bell Telephone Co. bo polagoma nadomestila vse dosedanje telefone z novimi, pri katerih bo slušalo in govornik na enem komadu. Družba bo kopirala evropski telefon in dodala neke izboljšave.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)
ki je par tednov stal ob skrini-
ci za alarm, je ljudi ozdravil
grde navade.

Kapitan Moneyman je v Euclidu, Ohio, kupil 31-galonski sodček pristne stare rakije za \$7.75. Tako stoji črno na bellem na kupni pogodbi. Seveda, to se ni zgodilo letos, ampak 26. marca, 1828.

Pretečeno leto so ameriške tvrdke prodale v Evropo za 33 odstotkov več usnjatih možnjčkov kot leto prej. Iz tega bi se dalo sklepati, da so Evropejci začeli bolj hraniti, ali pa da je valuta padla in so rabili več prostora za denar.

Iz Atlante, Georgia, prihaja poročilo, da so tamkajšna krasna kopaljšča zopet odprta, in da letos ne bo nikakih restrikcij z ozirom na kopalne kostume. Kopalci lahko nosijo obleke iz enega kosa, ali karkoli jim njih vest narekuje. Marsikatera vest bo nedvomno zelo kratka, tesna in prozorna.

Distriktno prizivno sodišče v Los Angelesu je odločilo, da cvetlice, ki rastejo v zemlji, spadajo pod nepremičnine ali real estate. Glasom te odločbe sem te dni postal posestnik tudi jaz, ker sem postavil na streho pod uredniško okno skatljajo rastočih cvetic. Zdaj me skrbijo davki.

Dijakinje tehniške visoke šole v Omahi, Nebraska, so sklenile odpraviti preklinjanje. Kaj prida to ne bo izdalo, ker je znano, da so farmerji Nebraske zmagali v kontestu za klicanje prešičev.

Zdravstvene avtoritete v Washingtonu svarijo Newyorčane in druge ameriške državljane, naj ne hodijo v Montreal, češ, da lahko dobijo tifus, ker je tam slaba voda. Ali so navadni ti gospočje, če mislijo, da hodijo Američani v Canado vo do piti! A. J. T.

ZLATI RUDNIKI

(Nadaljevanje s 1. strani)
navadno najde v naplavinah rek in se pridobiva z izpiranjem. Ta način pridobivanja zlata se navadno rabi na zlatih poljih Alaske, kakor tudi v nekaterih krajih Californiji. V Yukonu, Alaska, so v letu 1899 dobili na ta način za 22 milijonov dolarjev zlata. Petdeset let prej so nedaleč od sedanjega mesta Sacramento v Californiji našli koščke zlata, kar je povzročilo znani zlati naval leta 1849, in kateremu se ima Californija v precejšnji meri zahvaliti, da je danes to, kar je. Zlato sta tam našla dva moža, ki sta postavljala mlin ob American Riverju; slučajno sta namreč opazila nekaj blišččega v rečem pesku: bilo je zlato.

Pred nekaj tedni je mesar Walter v mestu Seattle, Wash., našel šest precej lepih nugotov v želodih dveh kokoši. Izkazalo se je, da so bile kokoši dotične skupine pripeljane iz Walla Walla, Wash., in zdaj tisočeri prospektorji iščejo zlato v dotični okolici.

Največji kos zlata ali nugot je bil najden pri naselbini Hill End, v New South Walesu, Avstralija. Bil je pet čevljev dolg, tri čevlje širok in štiri inče debel; prodan je bil za \$148,000. Drugi veliki kos zlata, takozvani "Welcome Nugget" je v Ballaratu, Avstralija, našel neki revni srečolovec, pred dobrimi petdesetimi leti. Tehtal je 185 funtov in so ga cenili nad \$50,000.

Popolnoma čistega zlata se nikjer ne najde; ako ni pomešana med kamen, je kolikor toliko zmešana z drugimi rudninami. Treba ga je pač očistiti vseh primesi, predno doseže svojo pravo vrednost. V splošnem se pa samo čisto zlato skoro nikdar ne rabi, niti za okraske, niti za denar, ker je premekho.

Da se more rabiti, treba mu je primešati nekoliko srebra ali bakra. Zlatarji merijo vrednost zlata po karatih. Štiriindvajset-karatno zlato se smatra, da je čisto, toda okraske se le malokdaj izdelujejo iz več kot 18-karatnega zlata, ker bi bili sicer premekhi in premalo trpežni. Zlati denar Združenih držav je izdelan iz devetih delov zlata in enega dela bakra.

VESTI IZ CLEVELANDA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

Dne 26. maja je umrl tu rojak John Brodnik, eden slovenskih pionirjev v Clevelandu. V Ameriko je prišel pred 33 leti. Rojen je bil v Ponikvah, fara Dobropolje. V Clevelandu je imel več časa gostilno. Bil je vesel družabnik in navdušen lovec. Bil je član društva št. 37 JSKJ in več drugih društev. Zapušča soprogo, sina in tri hčerke in več drugih sorodnikov.

PROHIBICIJA V INDIANI

(Nadaljevanje s 1. strani)

brez ozira na način. In če bi bila prisiljena, prelomila bi to bedasto, kriminalno prohibicijsko postavo znova." Soproga državnega pravdnika veruje v prohibicijsko postavo in je verovala v temperenco od svoje mladosti. Smatra pa, da so fanatični suhači v državi Indiani šli predaleč, ko so prepovedali alkohol celo v zdravilne svrhe. Prepričana je v dno srca, da je ohranitev življenja naravna, prva in najvišja postava, katero je treba poslušati, pa če se pride v navzkrižje z vsemi drugimi postavami.

IZ NAŠIH KRAJEV

ONSTRAN MORJA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

Timočani postavijo letos temu narodnemu junaku in mučeniku spomenik.

V Idriji se je v drugem razredu ljudske šole ukazalo otrokom, da morajo tudi na ulici in doma govoriti italijansko in sicer samo italijansko. Kako pa, saj ne znajo! Pa tudi ako bi znali, nima učitelj določati, kako naj govorijo otroci s svojimi staršev pravica, da določajo za svoje otroke, kako govorijo izven šole. V kulturnih državah se ta določba staršev vpošteva tudi v šoli!

Ko je bil lani objavljen zakon za italijanizacijo priimkov v Poadižu in so fašistični listi napovedali raztegnitev zakona na Primorje, se je oglašilo mnogo Italijanov proti nameravani izpremembi priimkov. Rekli so, da se zadovoljujejo z italijansko ortografijo svojega slovenskega ali hrvatskega priimka, tako se je pisal oče in ded in oni hočejo ostati pri svojem neokrnjenem priimku. Vsako predurjenje bi žalilo spomin na drage njihove prednike. "Piccolo" tega ne vpošteva nič, marveč pravi, da kar je Rim sklenil, to se mora izvršiti. One Italijane, ki imajo pomisleke iz raznih ozirov, zmerja z bojazljivci, omahljivci in sovražniki italijanstva. Napovedana italijanizacija ne pojde najbrže tako gladko izpod rok, kakor si to predstavlja "Piccolo", pa tudi zakon se ne glasi tako nasilno, kakor si ga razlaga ultrafašistični tržaški dnevnik. Seveda bo fašistični pritisk velik ali tudi odpor primorskih Italijanov samih ne utegne biti baš majhen. To se vidi že iz "Piccolovih" groženj na naslov "indolentnih" in "mlačnih", ki nečeno nič slišati o izpremembi svojih priimkov. Slovencem mislijo fašistični mogočniki menda kar diktirati nove priimke. Odločen odpor bo gotovo kaj za legel.

Lev sv. Marka na pomolu na Reki je čakal svojega razkritja precej dolgo časa. Ze lani je bila napovedana slovesnost,

Jugoslovska

Katol. Jednota

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: ANTON ZBASNIK, 4905 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 East 32nd St., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412-12th Ave., Duluth, Minnesota.

Vrhovni zdravnik: Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bldg., 600 Grant Street at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

Predsednik: MOHOR MLADICH, 1334 W. 18th St., Chicago, Ill.
1. nadzornik: FRANK SKRABEC, 2418 So. 12th St., Omaha, Neb.
2. nadzornik: JOSEPH A. MERTEL, Box 1107, Ely, Minn.

Porotni odbor:

Predsednik: ANTON KOČHEVAR, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
1. porotnik: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
2. porotnik: LOUIS RUDMAN, 1013 Hartley Rd., Cleveland, O.
3. porotnik: JOSEPH PLAUTZ, 432-7th St., Calumet, Mich.
4. porotnik: FRANK KACAR, 1231 Addison Rd., Cleveland, O.

Jednotino uradno glasilo:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljanje naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniške sprave naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročila nečlanov in izjeme naslovov naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se za tajnika bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani članicami.

pa je bila odložena. Rečani so mislili, da pride k svečanosti kak velik fašist iz Rima, prišel pa je le župan iz Benetk. Leva so darovale Reki Benetke. Zakaj pač? Zato, da bi stalo na Reki znamenje njihovega gornjejadranskega gospodstva. "Vedetta" je skušala proslavljati razkritje, pa ji ni šlo prav nič od sreca. Umevno. Stari Rečani sanjajo o obnovi reške sreče, beneški lev pa pomeni samo nesrečo in podrejevanje reškega pristanišča Benetkam, katere dobijo v kratkem v bližnji Margheri krasno novo, moderno zgrajeno pristanišče, zvezano tudi z industrijo. Na nekdanjem Adamičevem pomolu stoji 21. aprila razkriti beneški lev. V stran je vržen spomin na Adamiče, vrle domačine, ki so dvignili reško pristanišče in trgovino: na pomolu se šopiri beneški lev, gospodar gorenjega Jadrana, in po njem nosi odslej pomol svoje ime. 21. april 1927 je črn dan v reški zgodovini pod Italijo!

Vesah so idrijske čipkarice veliko zaslužile, sedaj "naklek-lja" na dan Idričanka čipk komaj za 5 lir. Zavod za pospeševanje male obrti bi se moral pobrigati za povzdigo izdelovanja in prodajanja idrijskih čipk. Svoj čas so šle idrijske čipke na Dunaj, v Berlin, Pariz, London in New York. V novih razmerah trpi izdelovanje in prodajanje čipk. Trgovci znajo nakupiti blago po nizki ceni, razpečajo pa čipke silno drago. Še so znane in na dobrem glasu. Izvažajo se tudi v južno Ameriko, ali stvari stojijo tako, da je preveč izkoriščanja čipkarskega dela, premalo je za služka, zato pa tudi ni pravega zanimanja v izpopolnjevanju in napredovanju čipkarstva. Omenjeni zavod je poklican urediti čipkarsko vprašanje v korist idrijskih delavk pa bo izdelek boljši, ko bo zaslužek večji. Ako pa se bodo čipkarice prepustile še nadalje brezvestnim spekulantom, se v kratkem času idrijsko čipkarstvo celo lahko popolnoma zatere, kar bi bilo Idriji v strašno gorje.

Iz Beograda poročajo, da pride tjakaj v bližnjih dneh znani prijatelj Jugoslovanov g. Seaton Watson in nekoliko angleških politikov, ki se hočejo prebricati o razpoloženju našega naroda glede na konflikt z Italijo.

Gotovo ni Jugoslovena, ki bi ne vedel za ta strašni krvavi dan, 30. aprila, 1671. V dolgi vrsti muk in trpljenja, ki so jih Jugoslovani pretrpeli v tujem robstvu, je ta dan najbolj črn.

Tega dne je bila v Dunaju nastu izvršena smrtna mada Petrom Zrinjskim istom Frankopanom. Znak zakaj sta bila obglavljeni hrepenenju po svobodi in upre na dunajskemu cesarju nameri, da odtrgata južnoslovensko ozemlje izpod nemškega in madžarskega jarka in madžarskega zarota je bila odkrita. Zrinjskim in Frankopanom dne 30. aprila 1671. izvršena smrtna obsodba, dočim jerski rojak Ivan Erazem tenbach, ki je sodeloval v vatskima junakoma, do Gradcu svoje življenje bodo svoje domovine. obeh hrvatskih mučenikov bile po prekratu ob velikih častostih prepeljane iz skega Novega mesta v no, kjer sedaj počivajo v nic zagrebške katedrale.

Jugoslovanski poslanec Dunaju je 30. aprila pokopaljšče v Mauthausen kjer počiva nad 8000 vojakov. V spremstvu nika je bilo osebje poslavojaški ataše polkovnik novič, generalni konzul Račič, višji duhovnik in številni člani jugoslovanske kolonije na Dunaju. Na dvoru je jugoslovanske slavnika sprejel komandant brigade avstrijske vojske zastopnik vojnega ministrstva okrajni glavar in žandarjski poveljnik. Po nagovoru slavnika so duhovniki obredne obrede. Avstrijski brigadir je v kratkem proslavil hrabre sovražnika položil venec, častno nija pa je oddala salvoslanik je za počastnje strijskih tleh počivajoških vojakov izrekel zahvalo.

Večja skupina jugoslovskih železničarjev, ki je bila Carigrad je bila na potratku v Bolgariji navdušeno sprejeta. Na železniških postajah so gosloveni prisrčno sprejeli.

V Klisu, v splitski okolici je rodilo te dni abnormalne, ki ima na obeh rokah prste zraščene, stopala normalna je tudi čelna hrbtnjača ter usta abnormalno formirana. Ljudje da otroček tuli kakor trične in zdravniki so da bo otrok ostal pri živost Oče tega nesrečnega otroci te zakonske dvojice popolnoma zdravi.

DOPISI.

Anaconda, Mont.

Da se oglašim zopet v javnosti, me je napotila izguba roka in sobrata Rade Pericha, naša družina Slovenec, št. 142 S. K. Jednote, ki je preminil 24. aprila civilno, kot je pokojnik sam želel. Pokojnik je spravila pod grudo tumoruloza, za katero je bolel dalje časa. Pri tej priliki moram zahvaliti rojakom, posebno še onim iz Butte, ki so se udeležili pogrebnih, ki je bil v resnici sijajen. Tem so pokojniku izkazali čast. Posebej se še zahvalim društvenemu predsedniku bratu Franku Sašku, ki je čital nagrobno in dočeval, da je društvo Slovenec bilo drugo rano, ki se bo le časi zacelila, oziroma, da se bo pokojnega sobrata še spominjali. Naj mu bo hvala ameriška gruda!

Priznanje je treba izreči našemu glavnemu tajniku, soprozi Jos. Pishlerju, od katerega smo že pred nekaj dnevi prejeli ček za \$200 v pokritje pogrebnih stroškov. To je gotovo vzorno in točno poslovanje, če se smrtnina izplača v tednih. Koliko imamo takih organizacij? Mislim, malo, če je sploh še kakera. Zanimljiva med različnimi organizacijami je v točnosti poslovanja, pa tudi v pravih. Bolj demokratičnih pravih je kot J. S. K. Jednota gotovo nobena druga podporna organizacija. To je tudi rok, da vlada taka lepa slovesna pri društvih, kakor tudi med njihovim odborom. Jaz se kar čudim, kot sem že enkrat omenil, kaj naš glavni potrošni oddelek dela in s čim si preganja? Da ima naš gl. potrošni odbor tako malo, oziroma skromnega dela, je gotovo v naši J. S. K. Jednoti.

Če tako naprej po začrtani poti, ki se konvencija, ki se gotovo našla vse poslovanje najljepšem redu in bo gotovo držala sedanjo smer, ki se nam hvaljevredno izkazuje. Člani bratje in sestre, ali ne boste z veseljem in navdušenjem agitali za tako vzorno organizacijo? Pojdimo na dežlji z dobro besedo lahke in dobimo med prijatelji vsaj nekaj, ki se enega člana, da bo organizacija rastle in nadkrilje vse druge. Če se vsi zavemo, ne bo to težko doseženo, da se število članstva pojdi do prihodnje konvencije.

Če bi potem znašalo nad 1000. Samo trdne volje in trud je treba, pa pojdi. Ker imamo zdaj naklado za 1000, v tridolovski bolnišnici, da bi gotovo zbudilo nekaj človek med prizadetimi člani organizacije? Pojdimo na račun društvene tajnika. Je pa tako pri nas, da menda tudi pri drugih organizacijah, da najrajši kritizirajo člani, katerim so društvene seje deveta briga. Iz tega razloga je prišlo naše društvo do sklepa, da bo v bodoče vsi člani, ki se ne udeležijo društvene seje, plačal 25 centov v društveno blagajno. Iz tega so oni, ki imajo važne stvari, da društva zbirajo savi korist društva in Jednote. Kakšne morebitne simulanse pristojnost se jim najraje zdravilo. Pomagalo bo tudi v pridobivanju novih članov.

Če se napeliram ponovno na člane društva Slovenec, št. 142 JSKJ, na polnoštevno udeležijo društvene seje, ki se bo vršila abno 10. junija, to je DRUGI TEK v mesecu, in ne več v kakem kot poprej. Naznanjam, da smo dobili nočne regalice, in je vsakega dolžnost, da si jo nabavi, da bomo otrodoče pripravljene za kakršne veselice ali za slučaj kot doba za naš imeli.

Ko to pišem, sneg z vso silo pada in v velikih kosmih, in to se vrši že dva dni skupaj. Ako pride kdo k nam iz krajev, kjer vrane od vročine zijajo, bo gledal in strmel in seveda se tudi lahko ohladil. Torej vi, v gorkih krajih, zdaj si lahko predstavljate kje je paradiž tudi poleti, ne samo pozimi. Samo v Montano, pa se boste ohladili z hladno in zdravno vodo in s hladnim podnebjem; munšajn vam gotovo niti na misel ne pride. — Kar se delavskih razmer tiče so sicer povoljne, samo plača je premajhna v pričevanju visokih cen življenjskih potrebščin.

K sklepu pozdravljam vse sobrate in sestre širom Amerike in jim želim mnogo uspeha pri delu za večjo in močnejšo J. S. K. Jednoto!

Frank Petrovič, tajnik
dr. Slovenec, št. 142 JSKJ,
Box 772, Anaconda, Mont.

S pota.

Srečujem rojake v različnih prilikah, veselih in žalostnih. Srečam se z njimi na veseljih, krstijah, svatbah itd. Srečam pa tudi take, ki so bili pred letom dni še zdravi in veseli, letos pa se nahajajo v bolnišnicah. V bolnišnici v Trinidadu, Colo. ležita dva rojaka, katerih enemu so odrezali desno nogo, drugemu pa levo. Oba sta člana JSKJ.

Poročati mi je dalje o razstrelbi, ki se je dne 27. maja o polu dveh popoldne pripetila v premogovem rovu v Delagua, Colo. K sreči je bilo v rovu tisti čas le malo delavcev in so, kot sem slišal, ubiti le trije možje. — Dela se v premogovih rovih tu po zapadu skrajno slabo, le po en, dva ali tri dni na teden.

Matiija Pogorelec.

Cleveland, O.

The George Washington Lodge No. 180 S. S. C. U. wishes to express its appreciation to those who helped to make the dance, which was held in Merwar's hall on Saturday, May 21, 1927, a success. It was more than a success. A much larger crowd attended, than was ever expected too.

The crowd was surprised when they received confetti and serpentine (the surprise which was planned for the dance) with which they had a much more enjoyable time than they expected.

We were visited by one of the Supreme Officers, Mr. Fr. Kacar and the editor of the Official Organ of the South Slavonic Catholic Union, Mr. A. J. Terbovec. Members from some of the other Lodges in this Union also patronized us.

The George Washington Lodge thanks the members from Lodge No. 37 S. S. C. U. who served the refreshments and also the members from Lodge No. 137 S. S. C. U. who worked in the kitchen. They also thank those who donated the cakes, coffee, sugar, and light grape juice.

The Lodge is still campaigning for new members and those who wish to have a good time with us, get in touch with one of the present members.

The next meeting of the George Washington Lodge, No. 180 S. S. C. U. will be held June 14th, 1927 in the old Slovenian National Home, Room 4 at 7.30 P. M.

The Publicity Committee:
Marie A. Unetich,
Charles F. Kikel,
Adolph Perdan.

Znamenja na nebu.

V laboratoriju General Electric Co. so izgotovili posebne vrste žarkomet, s katerim je možno metati napise in druga znamenja v oblake do pet milij visoko.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnih src naznanjamo prijateljem in znancem, da je nezizprosnna smrt iztrgala iz naše srede nepozabno hčerko, oziroma sestro

Josephine Sadar

v najlepši življenjski dobi, staro šele 22 let. Bolehala je za "tumor" in je bila 22. februarja poslana v St. Francis bolnišnico v Pittsburgh, kjer se je morala podvreči operaciji. Po preteku enega meseca so jo zdravniki poslali domov, kjer je ostala 6 tednov, pa se ji zdravje ni hotelo obrniti na boljše. Zdravniki so jo vsaki dan obiskovali in končno so izjavili, da ni druge pomoči kot da se podvrže ponovni operaciji. Poslana je bila v bolnišnico v E. McKeesport, toda po mnenju zdravnikov ni bila več sposobna za operacijo in je dne 9. maja za vedno zaspala. Dne 12. maja smo jo po katoliških obredih pokopali na pokopališču v McKeesport.

Tem potom se moramo zahvaliti svaku in soprozi Kvarter, Mr. in Miss Lončar, Mrs. Hrovat, Mrs. Kusic in Mrs. Korpes, ki so jo tolažili za časa boleznij. Hvala za venco, poklonjene pokojnici od družine Kvarter, družine Turk, družine Joe Kusic, družine Fr. Turk, Westinghouse E. M. Co., Sec. 10; družine Zaletu, družine Loncher, Sam Mavric in sosedov; istotako tudi lepa hvala društvu sv. Alojzija, št. 31 JSKJ, katerega članica je bila pokojnica od mladih let. Hvala uradnikom društva št. 31 JSKJ za ves trud in lep red pri odru in pri pogrebnem sprejdu. Hvala vsem rojakom in rojakinjam iz Braddocka, E. Pittsburgha, N. Braddocka in Church Hilla, ki so pokojnico obiskali na mrtvaškem odru; istotako tudi Mrs. Tratnik in Mary Hribar iz Delmonta, ki ste prišli k pogrebu. Hvala vsem imenovanim in neimenovanim za naklonjenost in tolažbo v teških urah. — Ti pa, nepozabljena hčerka in sestra, počivaj v miru in lahka ti bo daj ameriška gruda!

Zalujoči ostali: Mihael in Josephina Sadar stariši; John in Anton brata; Mary, Rose, Annie, Alice in Agnes, sestre, Church Hill, Pa. dne 23. maja 1927.

MATERIN DAN

V tej naši novi domovini imamo več narodnih praznikov, vendar najlepši od teh praznikov je gotovo "Matern dan" (Mother's day), katerega smo obhajali drugo nedeljo v maju. Nam priseljencem prinese ta praznik vsako leto še posebno in različne občutke, vsem tistim, kateri smo pustili matere v stari domovini. Kako veliko nas je, kateri bi radi vsaj na ta dan pogledali v mile materine oči, njen od starosti zguban ali zato toliko dražji obraz. Njene sedaj uvele, slabotne roke, katere so nas božale in pestovale. Pokramljali bi radi z njo in ji podali če ne drugzega vsaj šopek cvetlic. Pa je predač, loči nas morje. In drugi zopet, katerih mati že spi pod grudo, tudi ti bi radi bili, čeravno s solzami v očeh, v njeni bližini — na njenem grobu; kjer bi pustili kaniti solzo, znak svoje ljubezni do nje, ali malo pomolili, ako smo verni.

Vendar, ako je nam nemogoče storiti eno kot drugo, eno lahko storimo tisti, katerim je mati še živa, in to je, da se spominjamo s pismi. Lahko si jo v duhu predstavljamo in ne bomo dosti zgrešili, kako skrbno pričakuje pri oknu ali vratih na domačem pragu, oziraje se po vasi, kdaj da se prikaže pismonoša. Kako upa in želi, da se njegovi koraki obrnejo proti njeni hiši, da ji poda pismo od sina, hčere. Kako je vesela, in kako se ji obraz vradosti, ko ga prejme. Brž hiti v sobo in ga čita, počasi, besedo za besedo, in vsako večkrat

pretehta, predno gre do druge; kot da bi bila pisana beseda obraz sina, raz katerega hoče brati vse njegove, njene misli.

Pismo spravi varno, kot da bi bilo zlato, da ga potem zopet lahko še enkrat ali večkrat ponovno prečita, da je tako v nekaki zvezi s svojim otrokom, dokler ne pride drugo pismo. Vse drugače pa je, ako gre pismonoš mimo nje. Kako je žalostna. Pismo, katerega je pričakovala od njenega otroka tedne, mesece ali celo leto dni ni prišlo...

"Kako je mogoče?" vzdihuje. "Kako, moj Bog, je mogoče, da se me ne spominja ta moj otrok, katerega sem takorekoč šele večeraj pritiskala na svoja prsa? Dete, katero se mi je ovijalo okoli vratu in mi z drobnimi ročicami brskalo in me gladilo po obrazu. Dete, pri katerem sem prečula cele noči, ko je bilo bolno. Otrok moj, kateri mi je s solzami v očeh slovesno obljubil pred odhodom v tujino, da me ne bo nikdar pozabil. Kako je mogoče, da se me sedaj več ne spominja!"

Utrne se ji solza, katero si obriše s predpasnikom, globoko vzdihne in gre s povešeno glavno zopet po svojih opravkih. Nova rana za čuteče materino srce, rana, katere ji povzročata dušne in telesne bolesti. Umrla je vdova N.N., se mi je poročilo pred nedavnim v pismu iz starega kraja. Sin njen, na katerega se je zanašala, je odšel v Ameriko pred nekako 20 leti. Vedeti ji je dal po drugi osebi, da ne mara za njo, da bo njena pisma, ako mu jih piše, vrgel v gotov prostor. Živela je v revščini, trpela in jokala. Pa se je tudi temu sinu omeščalo srce, ker človek pač ni žival.

Poslal ji je pismo in precejšno svoto denarja. Darilo in pismo pa je prišlo prepozno nekaj dni — bila je že v grobu. "Koliko lažje bi bila umrla, koliko lažje bi bila umrla, da se je njen sin spomnil na njo vsaj nekaj dni prej," so tarnali in jokajoče pripovedovali ostali sosedom.

Spominjamo se mater, ne samo ob ravno minulem prazniku, ampak pogosto tudi čez leto. — Anton Okolish.

IZ DEZELE MAGNOLIJ

Država Louisiana se poetično imenuje dežela magnolij in ta krasna poltropska dežela je vedno občuti vso jezo "Očetarj rek", veletoka Mississippi. Oče rek se sicer ne razjezi hitro, zato se pa tudi njegova jeza ne poleže tako kmalu. Blatno vodovje Mississippija je postopilo zdaj najrodovitnejše kraje spodnje Louisiane. Voda več ne narašča in eksperti izražajo upanje, da bo začela polagoma upadati, toda predno se reka povrne v svojo normalno strugo in predno se osuši poplavljenno ozemlje, bo "poteklo še mnogo vode".

Posebni korespondent za United Press je nedavno temu potoval od Melville, La., do Opelousasa, preko sredine zdaj poplavljenega ozemlja. V kratkih besedah opisuje kaj je videl, tako-le:

Čolni in mali parniki obrežne straže plovejo tam, kjer se pod vodo nahaja Jefferson Davis cesta. Smer jim kažejo telegrafski drogovi.

Crnci, možki, ženske in otroci natlačeni na plitvih barkah, pojoči alelujo. Mala deklica, oblebela za vročnico, vpije v deliriju.

Živina, mule in konji na poplavljenih pašnikih brodijo sementerje, nakar jih valovi zasujejo in odnesejo.

Kokoši kokodakajoče na strehah farmerskih hiš, dokler od gladi ne popadajo v blatno vodo.

Ta slika, sedaj v sru Louisiana, je nedvomno ponovljenje istega, kar se je vršilo v večji ali manjši meri v državah Mississippi in Arkansas.

Ista stara skla pregnancev,

V. J. V.

NEWYORSKI PORTRETI

V.

Anarhist.

Nazivali smo ga "Jimmy," da s pravno mu je bilo ime "Fred," oziroma Fred Muelchi. Rodil se je v Tell City, Indiana, in leta 1901 prišel je v New York k svojemu stricu, ki je bil lastnik in izdajatelj velikega tednika, kateri je po njegovi smrti prišel v roke mojega očjega rojaka. In kar na prvi pogled sva sklenila prijateljstvo, kajti nekako istodobno so se v nama pojavila čustva medsebojnega sočuvstvanja in naklonjenosti. On je ostal sam v velikem mestu, ko mu je umrl stric; pa ni hotel oditi domov v Tell City, Ind., kajti dokazati je hotel svojim prijateljem izza mladih dni, da zamore živeti tudi brez strica v New Yorku — in jaz — bil sem v istem položaju, kajti ostavljen sem tedaj svojega strica ter sklenil živeti neodvisno v New Yorku.

Živela, odnosno životarila sva v sobi, katero nama je dala v najem Mrs. Hendrickson na 7. ulici in 2nd Ave. Teden dni kasneje, najel je pri Mrs. Hendrickson sobo neki Dr. Casabona, ki je bil član inozemskega oddelka Gordon Bennetovega "Herolda," za kateri list je pisal članke o inozemstvu. Te članke so mu plačevali po "yardih," oziroma po kolonah: tri dolarje kolona — ako jo je urednik inozemskega oddelka odobril in vporabil — in vsaki teden je potreboval le štiri yarde inozemskih člankov.

Leta 1901 je bila izredno mrzla zima in povsem naravno je, ako trdim, da nas je zeblo, ko smo navečer prišli domov. Vsed tega nam je Mrs. Hendrickson milostno dovolila, da zamoremo prižgati plinovo peč, katero smo pa morali ugasniti točno ob desetih zvečer. In ker je plinova peč nekega dne v februarju gorela zvečer ob enajstih uri, potrkala je Mrs. Hendrickson na vrata naše sobe, v kateri smo se grelj vsi trije tovariši in nam je ukazala, da moramo peč takoj ugasniti. To smo seveda storili; toda naslednjega dne smo iskali drugo stanovanje.

Tako smo prišli na 3rd Ave. in 13. ulico, kjer je imela Mrs. Goebel nekoliko praznih sob. Ko je Jimmy vprašal, jel-li pri njej mogoče dobiti sobo za tri "boarderje," nam vprašanja ni hotela niti potrditi, niti zanikati, pa nas je vprašala:

"Ste li anarhisti? Ako ste anarhisti, vas enostavno ne maram. Ako pa niste, potem zamoremo govoriti," pravi business.

"Ne, mi nismo anarhisti," odvrnili smo enoglasno, "toda čemu naj ne bi dobili sobe, tudi ako bi bili anarhisti?"

In Mrs. Goebel je potem nadaljevala: "Meni se dozdeva, da vam je vse anarhizem poznan, kajti izgledate tako, kakor da ste čitali o tej stvari. Seveda človek nikdar ne ve, s kakimi ljudmi ima opraviti, dokler se o tem ne prepriča. Počkajte malo, da grem v kuhinjo, in da pogledam, se je li gulaš pri smodil, in potem vam povem vse, kar vem o anarhizmu."

In ko je prišla iz kuhinje, nam je pripovedovala:

"Moj mož je Mr. Henry Goebel. Prišla sva v Ameriko za časa Clevelandovega predsedovanja — oziroma par let pred vami. Doma v Jutlandu, je bil moj mož mojster vseh poklicev, toda tukaj je postal brivec in sedaj je manager one velike

potopljene živine, črncev, ki si ne morejo pomagati, krasni domovi plantažnikov z vodo pokriti.

Več milijonov akrov sveta je pod vodo.

Več kot 200,000 ljudi je brez doma.

Več kot 20,000 tisoč glav živine potopljene.

In ni še videti konca tragedije...

brivnice na 8. ulici. Toda za časa Clevelandovega predsedovanja so bili tukaj slabi časi in tako sem sklenila, da Henryju pomagam. Tedaj sva živela tam na Catarine St., blizu East Riverja in imela sva le dve sobi. Potem sem prilepila na hišna vrata oglas "Boarders Wanted" in istodobno sem kupila tudi postelj za dve osebi. Vsak boarder mi je plačeval po štiri dolarje na mesec, tako da sva z možem plačevala le po dva dolarja mesečne najemnine. Toda to ni bilo vse, kajti boarderjem sem dajala tudi zažerterk in večerjo za dva dolarja na teden. Tedaj je bilo namreč vse po ceni in na ta način sem prislužila hrano za Henryja in sebe.

"Vsaka žena na svetu mora namreč pomagati svojemu možu. Potem smo se preselili na 2nd Ave. in 13. ulico, in sicer v ono hišo, kjer ima Mr. "Seruus Francej" svojo krojačnico. Tam smo imeli štiri sobe in kopalnice ter vse druge udobnosti. In oddala sem v najem dve sobi štirim najemnikom. Dela je bilo sicer dovolj; toda vse, kar je Henry zaslužil, smo priharili. Pa Henry je imel redne dohodke, kajti zaslužil je po štirinajst dolarjev na teden — štrajk ali pa ne štrajk.

"Za boarderje sem dobro skrbel, tako da je vsakdo ostal pri meni, kar na vedno — le v slučaju, da je prišla njegova žena iz Evrope, ali pa, ako je bil samec in se je slučajno oženil — potem je seveda odšel v svoje stanovanje.

"Nekega dne je pa enega izmed mojih boarderjev zagrabil stroj v tovarni za nogo; odpeljali so ga v Bellevue bolnico, kjer je naslednjega dne umrl. Vsed tega sem morala zopet prilepiti na vrata oglas "Boarders Wanted." In naslednjega dne je že prišel novi boarder. Bil je mlad človek, lepo oblečen, čist in eleganten. Tudi govoriti je znal, kakor olikan človek. Pogodila sva se, da mi bo plačal po pet dolarjev na mesec in potem sem ga vprašala, kdaj naj ga pokličem vsako jutro, kajti ako njemu ni treba baš tako rano vstati, kakor njegovemu tovarišu, potem zamore spati pri zidu, tako da se ga ne moti, ko mora iti na delo pred svojim tovarišem, potem seveda mora spat na kraju postelje, tako da ne bo motil svojega tovariša, ki zamore spat dalj časa, kakor on. Toda on se za te malenkosti ni zmednil in zvečer je prinesel svoj kovček. Ta kovček je bil dokaj težak, kajti v njem je bilo vse polno knjig.

"Po večerji so moji boarderji običajno kvartali, da si tako preženo dolgočasje. Potem sem jim morala skuhati kavo in prinesla nekoliko pajntov pive. Tudi moj Henry je z njimi kvartal in pil, kajti pri tem ni bilo nič izpujbljenega, ker on ni plačal pive.

"Toda moj novi boarder ni hotel kvartati in tudi pive ni hotel piti. Vsaki večer se je vsedel v kot in čital pozno v noč. Par tednov kasneje, tudi ostali boarderji niso hoteli kvartati; pač pa so sedeli pozno v noč in medsebojno govorili. Pri tem jim je novi boarder pripovedoval, kako postajajo delodajalci vedno bogatejši — bil je namreč anarhist.

"Moj mož je imel obilo dela; delal je celo ob nedeljah in praznikih in tako sva tekem let priharila precej lepo svoto denarja.

"Nekega večera prišel je moj Henry domov nekako potrt. Potem mi je povedal, da je njegov boss najel nekega Italijana, kateri hoče o brijaškem poslu več vedeti, kakor Henry in dejal je, da je, ako se ne moti, njegov boss, na strani Italijana. Ko smo povečerjali, dejala sem mu naj gre spat, toda mesto da bi šel k počitku, odšel je na obisk k boarderjem. Šele pozno po noči je prišel k počitku.

"Ali spiš?" vpraša me Henry.

"Kaj pa je?"

"Veš, da ima naš novi boarder povsem prav, ako se ne striinja z bossi in da je vse res, kar o njih pripoveduje. Bossi dobivajo preveč denarja, kajti pri vsakem vslužencu že napravijo petdeset odstotkov čistega dobička. Naš anarhist ima prav, kajti bossi prehitro bogatej."

"Dejala sem mu, naj gre k počitku in naj se ne briga za druge ljudi, toda moj Henry ni mogel vso noč spat. Naslednjega večera je zopet odšel k boarderjem v vas in ko je zopet pozno prišel k počitku, je dejal: "Naš anarhist ima prav, kajti vse mi je dokazal potom svojih knjig; veš kaj bom sedaj napravil?"

"Kaj?"

"Ker vsi bossi tako hitro bogate, postal bom tudi jaz boss, kajti naš anarhist ima prav."

"Za denar, katerega sva tekem mnogih let prislužila, kupil je moj Henry zajedno z nekim partnerjem brivnico in tekem enega leta smo izgubili vse naše prihranke. Sedaj zopet dela za nekega bossa in jaz imam boardinghouse.

"Toda moj prag ne bo nikdar, dokler sem živa, prestopil kak anarhist — in ako kdaj kakoga zasamim — gorje njemu! — kajti vsled enega anarhista so vsi naši mnogoletni prihranki odšli rakom živčigat!"

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

"Moj mož je imel obilo dela; delal je celo ob nedeljah in praznikih in tako sva tekem let priharila precej lepo svoto denarja.

"Nekega večera prišel je moj Henry domov nekako potrt. Potem mi je povedal, da je njegov boss najel nekega Italijana, kateri hoče o brijaškem poslu več vedeti, kakor Henry in dejal je, da je, ako se ne moti, njegov boss, na strani Italijana. Ko smo povečerjali, dejala sem mu naj gre spat, toda mesto da bi šel k počitku, odšel je na obisk k boarderjem. Šele pozno po noči je prišel k počitku.

"Ali spiš?" vpraša me Henry.

"Kaj pa je?"

"Veš, da ima naš novi boarder povsem prav, ako se ne striinja z bossi in da je vse res, kar o njih pripoveduje. Bossi dobivajo preveč denarja, kajti pri vsakem vslužencu že napravijo petdeset odstotkov čistega dobička. Naš anarhist ima prav, kajti bossi prehitro bogatej."

"Dejala sem mu, naj gre k počitku in naj se ne briga za druge ljudi, toda moj Henry ni mogel vso noč spat. Naslednjega večera je zopet odšel k boarderjem v vas in ko je zopet pozno prišel k počitku, je dejal: "Naš anarhist ima prav, kajti vse mi je dokazal potom svojih knjig; veš kaj bom sedaj napravil?"

"Kaj?"

"Ker vsi bossi tako hitro bogate, postal bom tudi jaz boss, kajti naš anarhist ima prav."

"Za denar, katerega sva tekem mnogih let prislužila, kupil je moj Henry zajedno z nekim partnerjem brivnico in tekem enega leta smo izgubili vse naše prihranke. Sedaj zopet dela za nekega bossa in jaz imam boardinghouse.

"Toda moj prag ne bo nikdar, dokler sem živa, prestopil kak anarhist — in ako kdaj kakoga zasamim — gorje njemu! — kajti vsled enega anarhista so vsi naši mnogoletni prihranki odšli rakom živčigat!"

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal prismojen gulaš vsled česar je pohitela v kuhinjo. Jimmy, Casabona in jaz smo potihoma odšli po stopnicah navzdol in potem vno na 13. ulico in 2nd Ave. Potemb smo bežali vse do 7. ulice v naše staro stanovanje. Plinovo peč smo od tedaj nadalje vsaki večer ugasnili točno ob desetih.

Iz njene kuhinje je zadišal pr

L. N. TOLSTOJ

HADŽI-MURAT

Poslovenil Vladimir Levstik

(Nadaljevanje)

Pred njim je stal veseli Kan-Mahoma in ponavljal venomer isto, kažoč svoje bele zobe in bliskaje s črnimi brezvejičnimi očmi. Krasotec Eldar si je bil zavihal rokave na silnih lehteh in je drgnil podproge sedla, visečega na žrebju. Hanefija, ki je bil najboljši delavec in je vodil gospodarstvo, ni bilo v izbi. Mudil se je v kuhinji ter pripravljaval obed.

"O čem sta se pripravila?" je vprašal Loris-Melikov Kana Mahoma, ko sta se pozdravila.

"Venomer hvali Šamila," je rekel Kan-Mahoma, podajaje mu roko. "Šamil, pravi, je velik mož. Učen je, svetnik in junak."

"Kako ga je mogel ostaviti, ko ga neprestano hvali?"

"Pustil ga je in ga hvali," je dejal Kan-Mahoma, kažoč zobe in bliskaje z očmi.

"Tak za svetnika ga imaš?" je vprašal Loris-Melikov.

"Da ni svetnik, ga narod ne bi poslušal," se je naglo odrezal Hamzalo.

"Svetnik je Manzor, ne Šamil," je rekel Kan-Mahoma. "To je bil pravi svetnik. Dokler je bil on za imama, je bil ves narod drugačen. Potoval je po auh in ljudstvo je vrela iz hiš, da je poljubljalo rob njegove čerkeske, kesalo se svojih grehov in se zaklinjalo, da ne bo delalo zla. Starci pravijo, da so živeli takrat vsi ljudje po svetniško in niso ne pušili ne pili ne zamerjali molitve; odpuščali so drug drugemu sleherni žalitev — še kri so odpuščali. Kdor je takrat našel denar ali blago, ga je privezal na drog in ga razpostavil ob cesti. Tiste dni je tud Bog v vsem pomagal ljudstvu, ne tako kakor zdaj," je govoril Kan-Mahoma.

"V gorah tud zdaj ne pijo in ne pušijo," je dejal Hamzalo.

"Tvoj Šamil je pravi lamoroj," je rekel Kan-Mahoma in pomežiknil Loris-Melikovu.

"Lamoroj," je bilo porogljivo ime za gorce.

"Lamoroj je gorec," se je odrezal Hamzalo. "Baš v gorah pa žive orli."

"Vrlo, dečko, dobro si mi zasolil!" je dejal Kan-Mahoma kažoč zobe in radujoč se spretnosti protivnikovega odgovora.

Opazivši v roki Loris-Melikova srebrno tobacnico, je poposil cigarete. In ko je Loris-Melikov dejal, da jim je vendar prepovedano pušiti, je pomežiknil z enim očesom in pokazal z glavo na spalnico Hadžija-Murata, rekoč, da ni prepovedano, dokler nihče ne vidi. In že je zapalil cigareto; nerodno je skladal rdeče ustnice, kadar je pihal dim od sebe, namestu da bi ga vdihaval.

"To ni prav," je strogo rekel Hamzalo in odšel iz sobe. Kan-Mahoma je pomežiknil tud nanj in jel pušič izpraševati Loris-Melikova, kje bi bilo najbolje kupiti svilen bešmet in belo kućno.

"Kako, ali si tako bogat?"

"Bo," je odgovoril Kan-Mahoma mežikaje.

"Vprašaj ga, odkod ima denar," je rekel Eldar, obrnivš svojo lepo, smehljajočo glavo k Loris-Melikovu.

"Priigral sem ga," se je naglo oglašil Kan-Mahoma.

In povedal je, kako se je večeraj izprehajal po Tiflisu in naletel na gručo ljudi, Rusov in Armencev, ki so igrali "orljan-ko." Vloga je bila velika; trije zlatniki in mnogo srebra. Kan-Mahoma je takoj razumel igro; žvenketaje z bakrenimi novci katere je imel v žepu, je stihal v krog in izjavil, da stavi na vse.

"Kako na vse? Ali si mar imel toliko?" je vprašal Loris-Melikov.

"Vsega skupaj sem imel dvanajst kopejk," je dejal Kan-Mahoma, kažoč zobe.

"Nu, a da si izgubil?"

"Evo."

In Kan-Mahoma je pokazal na samokres.

"Kaj, dal bi ga?"

"Čemu bi ga dal? Pobegnil bi, in če me kdo ustavi, bi ga ubil, pa bi bilo."

"In si mari dobil?"

"Ajja, vse sem pobral in sem šel."

Kana-Mahoma in Eldarja je razumel Loris-Melikov docela Kan-Mahoma je bil veseljak in razposajenec, ki ni vedel kam s preobiljem življenjske sile, lehkomišeln dobrovoljnež, ki se je igral s svojim lastnim in s tujim življenjem in se je utegnil baš radi te igre že jutri vrniti k Šamilu, prav tako, kakor je zdaj prestopil zaradi nje na rusko stran. Tud Eldar je bil povsem razumljiv: bil je človek, poln vdanosti do svojega muršida (poveljnika, gospodarja), miren, jak in trden značaj. Nerazumljiv je bil Loris-Melikovu samo rdečelas Hamzalo. Loris-Melikov je videl, da ta človek ni samo vdan Šamilu, nego da čuti nepremagljivo mržnjo, prezir, sovraštvo in stud do vsega, kar je ruskega; neumevno mu je bilo, kako je mogel prestopiti k Rusom. Loris-Melikova je obhajala misel, ki so jo delile z njim tud nekatere vodilne osebnosti: da sta prestop Hadžija-Murata in njegovo pripovedovanje o sovraštvu s Šamilom samo ukana in je prišel zgolj zato, da izvožuni pri Rusih šibka mesta in obrne pozneje, kadar spet pobegne v gore, svoje sile tja, kjer so Rusi slabi. In Hamzalo je z vsem svojim bitjem potrjeval to domnevo. "Ti ljudje s Hadžijem-Muratom vred," si je mislil Loris-Melikov, "umejo skrivati svoje namene, a tale se izdaja baš s svojo neprikrito mržnjo."

Loris Melikov je poizkusil začeti z njim razgovor. Vprašal ga je, ali mu je dolgčas. On pa, krivo mereč Loris-Melikova s svojim edinim očesom, je hripavo in odsekano zarenčal, ne da bi prestal delati:

"Ne, ni mi."

Enako je odgovarjal na vsa ostala vprašanja.

Za prisotnosti Loris-Melikova je stopil v izbo spremljevalcev Hadžija-Murata tud četrti murid, Avarec Hanefi s kocinastim obrazom in tilnikom in izobčnimi, kosmatimi prsi, ki so se zdele poraščene z mahom. Bil je delavec, zdrav kakor riba in neprestano zatopljen v svoj posel, malomišeln kakor Eldar in slepo vdan gospodarju.

Ko je stopil v izbo telesnih stražnikov, da si vzame riža, ga je Loris Melikov ustavil in vprašal, odkod je in ali že dolgo služi Hadžiju-Muratu.

"Pet let," je odgovoril Hanefi na vprašanje Loris-Melikova.

"Iz enega aula sva. Moj oče mu je ubil ujca in oni so hoteli ubiti mene," je dejal mirno gledaje izpod svojih zraščenih obrvi

Loris-Melikovu v obraz. "Tedaj sem ga prosil, naj me sprejme za brata."

"Kaj pomeni to: da te sprejme za brata?"

"Dva meseca si nisem bril glave na štrigel nohtov; tak sem prišel k njim. Pustili so me k Patimat, njegovi materi. Patimat mi je dala prsa in postal sem mu brat."

V sosednji sobi se je začel glas Hadžija-Murata. Eldar je takoj razumel gospodarjev klic; obrisal si je roke in krenil z dolgimi koraki v gostinsko izbo.

"K sebi te zove," je dejal, ko se je vrnil. Ponudivši veselmu Kanu-Mahomi še eno cigareto, je stopil Loris-Melikov v sprejemnico.

XIII.

Ko je stopil Loris-Melikov v gostinsko izbo, ga je sprejel Hadži-Murat z veselimi obrazom.

"Ali bova nadaljevala?" ga je vprašal, sedaje na minderluk.

"Da, to se zna," je rekel Loris-Melikov. "A jaz sem bil pri tvojih spremljevalcih in sem se pogovarjal z njimi. Eden je prav vesel dečko," je dodal.

"Da, Kan-Mahoma; lehkomišeln fant," je dejal Hadži-Murat.

"Ugajal mi je oni mladi, lepi . . ."

"A, Eldar. Ta je mlad, a trden kakor železo."

Pomočala sta.

"Tak naj pripovedujem dalje?"

"Da."

"Povedal sem, kako so ubili kane. Ne, ubili so jih in Hamzat je vkorakal v Hunzab in se naselil v kamskem dvorcu," je povzel Hadži-Murat. "Ostala je samo še mati kanica. Hamzat jo je pozval k sebi. Jela mu je očitati. On pa je mignil svojemu muridu Aseljeru in ta jo je udaril izza hrta in jo ubil."

"Zakaj jo je ubil?" je vprašal Loris-Melikov.

"Kako pa drugače? Ako si preskočil s prednjimi nogami, potegni še zadnje za seboj. Treba je bilo pokončati ves rod. Tako so tud napravili. Najmlajšega je ubil Šamil, vrgel ga je v prepad."

"Vsa Avarija se je pokorila Hamzatu, samo midva z bratom se nisva pokorila. Iskala sva njegove krvi za kane. Delala sva se, kakor bi se uklanjala, a mislila sva le na to, kako bi mu vzela kri. Posvetovala sva se z dedom in sklenila počakati, da pojde kam iz dvorca in ga ubiti iz zasede. Nekdo nas je slišal; povedal je Hamzatu in ta je pozval deda k sebi in mu je rekel: 'Pazi se! Ako je resnica, da sta se tvoja vnuka zarotila zoper mene, boš visel z njima na istem tramu. Delo, ki ga opravljam, je božje delo in nihče me ne sme motiti. Idi in pomni moje besede.'"

"Ded se je vrnil domov in nama je povedal. Tedaj sva sklenila, da ne bova čakala delj, ampak izvršiva dejanje na prvi dan praznika in džamiji. Tovariši so se premislili, ostala sva samo midva."

(Dalje prihodnjič)

JACK LONDON:

OSTANEK IZ PLEOCENSKE DOBE

(Za N. D. — V. J. V.)

Glede njega si moram takoj kje se zamorete z njim sestati? Tozadevna navodila so uprav enostavna; povsod med 53. stopinjo severne širine in severnim tečajem na eni strani — a na drugi, na kateremkoli lovišču med istočnim obrežjem Sibira ter najiztočnejšim labradorskim rtom. Da on živi na tem natančno označenem ozemlju, stavi besedo častnega moža, ki je navajen govoriti istino in živeti pošteno.

Thomas Stevens se je morda norčeval glede istine, toda ko sva se v prvič sestala (zapomnite si to točko), prišel je v moje taborišče baš, ko sem mislil, da sem najmanj tisoč milj daleč od takozvane civilizacije. Ko sem ugledal njegovo človeško lice — prvo tekom mnogih mesecev — bi ga najraje objel (dasiravno nisem demonstrativnega značaja); toda zanj je bil njegov obisk nekaj najnavadnejšega pod našim solncem. Primahal je enostavno v svetlobo mojega taborišča, preživel pri meni dan, kakor jih preživljajo ljudje, ki potujejo po obhojenih potih; dušen. Nikakor ne nameravam kritikovati povesti, ki mi jih je pravil Thomas Stevens in tudi ni moj namen, da jih obsojam. In ako bi me kdo povprašal po vzrokih, moram takoj priznati, da predsodkov in obsojanja sploh ne poznam. Dolgo sem premišljeval, predvarjal in ukrepal, toda nikdar nisem prišel do enega in istega zaključka — kajti Thomas Stevens je dokaj slavnější človek, kakor sem jaz.

Ako je pripovedoval istino, potem je vse dobro; ako je lagal, je tudi vse v redu. Kajti kdo zamore nastopiti s protidokazi? In kdo zamore vsa pripovedovanja zanikati? Vsled tega osobno ne zamorem preveriti te naloge, a oni, ki mu ne verujejo, naj store onoisto, kar sem storil jaz — oni naj gredo in poiščejo Thomas Stevensa in naj se z njim pomenijo o vseh dogodkih, katere — ako mi je sreča mila — nameravam se daj opisati in pripovedovati. In

vsled tega je nameraval, da si ogleda nekoliko ono deželo. Takoj sem opazil, da je govoril o Klondiku nekako starinskim načinom, kajti Klondike je imenoval Reindeer River — katerega imena se poslužuje le stari lovci, da se na ta način ločijo od che-cha-kov in tenderfeetov. Toda govoril je tako naivno in s tako gotovostjo, da v tem nisem opazil nikakega žaljenja in da sem mu naravno oprustil. Povedal mi je tud, da predno prekorači razvodje in odide k Yukonu, namerava iti nekoliko v stran na pram Fort o'Good Hope.

(Dalje prihodnjič)

Poraba smeti.

Nemški inženir Kurt Gerson v Berlinu je dal nedavno zgraditi veliko tovarno, v kateri se do zadnjih možnosti izkoristijo mestne smeti. Po posebnem procesu se iz smeti pridobiva strelna povelja, umetna svila in drugi koristni produkti.

THE CENTRAL CO., ELY, MINN.

Zaloga moskih in deških oblek, srajc, čevljev, klobukov itd. V zalogi imamo tud žensko blago, otroška oblačila in oblačila. Na izbero imamo ženskih svilnatih nogavic, katerih trpežnost jamčimo; v slučaju, da niste zadovoljni s trpežnostjo, vam povrnemo denar.

Rojaki, kupujte v trgovini Jugoslovanskega Narodnega Doma.

Čistimo, barvamo, popravljamo

NEW YORK

Dry

CLEANING

I. SMUK, poslovodja
6220 ST. CLAIR AVE.
Pennsylvania 2063.
Pridemo iskat in pripeljemo na dom!

"Ameriška zgodovina"

To je najnovejša slovenska knjiga v Združenih Državah, ki vam na domač, priprost način jasno opiše vso zanimivo ameriško zgodovino od odkritja Amerike pa do danes.

Knjiga ni samo poučna, pač pa tud skrajno zanimiva. Obsega 244 strani, jo kraši obilica zgodovinskih slik, in velja samo 75 centov, s poštnino pa 85 centov. Dobi se pri

"Ameriška Domovina"

Cleveland, Ohio.
6117 St. Clair Ave.

Imam na zalogi že nad 14 let

LUBASOVE HARMONIKE

vseh vrst in modelov, nemške, kranjske in chromatčne; tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene.

Imam na zalogi tud kovčke, glasove, nove gotove mehove in druge posamezne dele. Cene harmonikam sem znatno znižal.

"Imam na zalogi tud na roko kovane IMPORTIRANE KOSE v dolgoti od 25 do 33 inčev, po \$1.75 komad, 6 kos skupaj naročenih pa po \$1.50 z vinko, ključem in poštino vred. Imam tud BERGAMO BRUSILNE KAMNE po 50c komad."

Pišite po cenik na:
ALOIS SKULJ
323 Epsilon Pl., Brooklyn, N.Y.
Edini zastopnik in založnik LUBASOVH HARMONIK v Združenih Državah

ANTON ZBAŠNIK

Slovenski Javni Notar

4905 Butler Street,

Pittsburgh,

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vsake vrste, oporo vse druge v notarski posel spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko in stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

Največja in najstarejša slovenska zlatarska trgovina v Ameriki. Zlatarske predmete vsih vrst, gramofone, piane in radio vsake in izdelkov dobite pri nas.

FRANK ČERNE

6033 St. Clair Ave. in 930 E. 79th St., Cleveland, O.

VABLJENI STE,

da se pridružite našemu drugemu letošnjemu skupnemu potovanju v stari kraj

katero se vrši na preizkušeno najboljšem parniku Francoske lino

"Paris-u" ko odpluje iz New Yorka na 4. junija t.

Kakor na drugih potovanjih te vrste, bodo tud ob tej priložnosti imeli potniki spremstvo prav do Ljubljane.

Pišite nam po okrožnico o naših skupnih potovanjih. V njej dobite pojasnjeno glede cen in drugih zadev.

V Vašo korist je, da se čim prej prijavite in rezervirate pristož, zlasti ako niste ameriški državljani.

PRIHODNJE NASE SKUPNO POTOVANJE BO NA 16. JULIA. ISTOTAKO NA PREISKUŠENEM IN PRILJUBLJENEM "PARIS-U."

Lahko odpotujete tud prej, ali pozneje. Mi zastopamo večje linije in Vam lahko preskrbimo katerikoli parnik hoče naj že bo na Havre, Cherbourg, Hamburg, Bremen ali na Trst.

Ako ste torej namenjeni v stari kraj, se obrnite na nas, točna in zadovoljiva postrežba Vam je zagotovljena.

Kadarko želite dobiti denar iz starega kraja, — kadar želite dobiti kako osebo iz starega kraja, — kadar rabite pooblastilo, izjavo, pogodbo, ali kako drugo notarsko listino.

Slovenska banka

Zakrajšek & Česark,

455 West 42nd St. (med 9. in 10. Ave.) New York, N. Y.

RUDOLF PERDAN

SLOVENSKI JAVNI NOTAR

Naznanja rojakom te okolice, da izvršuje vse v notarsko stroko spadajoče posle.

933 E. 185th St. Cleveland, Ohio

MATIJA SKENDER, javni notar

ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

1122 E. OHIO ST. N. S. PITTSBURGH, PA.

Telefon: CEDAR 3472

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, oporoke in vse druge v notarsko stroko spadajoče spise. Pišite, telefonirajte ali pridite osebno.

TRETJI SKUPNI IZLET V JUGOSLAVIJO

Z NAJNOVEJŠIM PARNIKOM

"ILE de FRANCE"

dne 2. julija 1927.

Na parniku nam je dodeljen poseben oddelek z lepimi kabini v sredini parnika. Kabine imajo po 2 in 4 postelje, nekaj jih je s 6 posteljami za družine.

Prtljaga bo čekirana že tu v New Yorku do Ljubljane in tud tako da bodo potniki tem brezskrbnejše potovali.

Vozni list III. razreda stane do Ljubljane \$122.17 z vojnim kom in železnično vred; za ven in nazaj (ROUND TRIP) pa vozni list za ta parnik \$210.— ter \$5.— vojni davek. Neodržljivo plačajo tud headtax.

Oni, ki so namenjeni potovati, naj se čimprej prijavijo. Čim se kdo prijavi, tem boljše kabino mu moremo preskrbeti.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Izšel je Slovensko Amerikanski Koledar

za leto 1927

CENA 50c

s poštino vred.

Z naročilom pošljite znamke ali pa moneyorder na

GLAS NARODA,

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

NAPRODAJ FARMA

ravnilna, dobra poslopja, 122

krav, konji, orodje. Lahko

krav. Vse za \$4,500. Malo

Stanley Murdock, Cooperstown

MOŽKE in ženske

prstane, diamante, vse

in vso drugo zlatnino

lje prave glasne

gramofone, cena \$17.50

\$1,000; prave slovenske

Victor plošče in slovenske

PIANO ROLE; zastavne

regalije za društva.

Je želite na vašega sobotnega

IVAN PAJK

24 Main St., Conemaugh

Pennsylvania.